

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2020.

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 - 4
Izvještaj o dobiti ili gubitku	5
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o finansijskom položaju	7
Izvještaj o promjenama u kapitalu	8 - 9
Izvještaj o novčanim tokovima	10 - 11
Napomene uz finansijske izvještaje	12 - 77
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne računovodstvene politike	
4 Aranžman valutnog odbora	
5 Klasifikacija i mjerjenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
6 Upravljanje finansijskim rizicima	
7 Neto kamatni prihodi	
8 Neto prihodi od naknada i provizija	
9 Neto realizovani dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
10 Neto (gubici) / dobici od kursnih razlika	
11 Ostali prihodi	
12 Troškovi osoblja	
13 Administrativni i ostali operativni troškovi	
14 Neto (povećanje) / otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke	
15 Gotovina u stranim valutama	
16 Depoziti kod inostranih banaka	
17 Dužnički instrumenti	
18 Monetarno zlato	
19 Ostala imovina	
20 Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	
21 Ostala ulaganja	
22 Novčanice i kovanice u opticaju	
23 Depoziti banaka	
24 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
25 Rezervisanja	
26 Preuzete i potencijalne obaveze	
27 Ostale obaveze	
28 Neto dobit za godinu i raspodjela dobiti	
29 Kapital	
30 Novac i novčani ekvivalenti	
31 Transakcije sa povezanim licima	
32 Vanbilansne stavke	
33 Članstvo BiH u MMF-u	
34 Domaći platni sistem i sistem za poravnanja	
35 Događaji poslije datuma izvještavanja	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2020.

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za svaku finansijsku godinu pripremiti finansijske izvještaje koji pružaju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

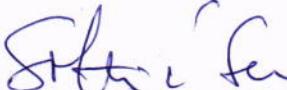
Upravno vijeće, kao najviše tijelo Centralne banke Bosne i Hercegovine, odgovorno je za odobravanje politika i nadzor nad njihovom primjenom, administraciju i poslovanje Centralne banke Bosne i Hercegovine. Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su usklađene sa primjenjivim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Funkciju nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja Upravno vijeće vrši i preko Revizorskog komiteta formiranog kao tijela Upravnog vijeća. Nakon pregleda godišnjih finansijskih izvještaja od strane Revizorskog komiteta, isti se odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Ovi finansijski izvještaji za 2020. godinu su revidirani od strane nezavisnih revizora Centralne banke Bosne i Hercegovine i njihov izvještaj je dat na stranama od 2 do 4. Nezavisni revizori imaju pun i neograničen pristup svim podacima i informacijama potrebnim za sprovođenje i razmatranje revizorskih procedura.

Priloženi finansijski izvještaji na stranama od 5 do 77 su odobreni od strane Upravnog vijeća 29. marta 2021. godine i potpisani u njegovo ime:

dr. Senad Softić
predsjedavajući Upravnog vijeća

mr. Edis Kovačević
rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Vase Pelagića 2/I/V
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu "Centralna banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2020. godine i izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju, u svim materijalnim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan 31. decembra 2020. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti, u skladu sa navedenim standardima su opisane u ovom izvještaju u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća Centralne Banke za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja a u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi sa poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Upravno vijeće Centralne banke odgovorno je za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRevS-ima, stvaramo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- Stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Centralne banke;
- Ocjenujemo primjerenošto korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- Zaključujemo o primjerenošto korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- Ocjenujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

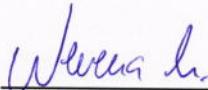
Ostvarili smo komunikaciju sa Upravnim vijećem u vezi, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Aleksandar Džombić, PhD

d.o.o.
Grant Thornton d.o.o.
Banja Luka
_____
Direktor

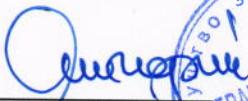
Banja Luka, 29. mart 2021.

Nevena Milinković

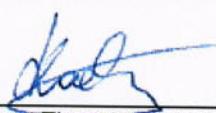

_____
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 29. mart 2021.

Suzana Stavriki, Partner

_____
Grant Thornton d.o.o.
Skopje, 29. mart 2021.

Kledian Kodra, Partner

_____
Grant Thornton sh.p.k.
Tirana, 29. mart 2021.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembar 2020.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembar	
		2020.	2019.
Kamatni prihodi		51.721	51.178
Kamatni rashodi		(32.197)	(26.358)
NETO KAMATNI PRIHODI	7	19.524	24.820
Prihodi od naknada i provizija		18.061	17.665
Rashodi od naknada i provizija		(689)	(646)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	8	17.372	17.019
Neto realizovani dobici od prodaje dužničkih instrumenata po tef vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		9	1.578
Neto (gubici) / dobici od kursnih razlika		10	(184)
Ostali prihodi		11	245
OPERATIVNI PRIHODI		38.535	43.234
Troškovi osoblja		12	(18.578)
Administrativni i ostali operativni troškovi		13	(9.107)
Troškovi amortizacije		20	(2.532)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(30.217)	(30.068)
FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		8.318	13.166
Neto (povećanje) / otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke		14	(410)
NETO DOBIT ZA GODINU	28	7.908	22.575

Napomene na stranama od 12 do 77 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVATNOJ DOBITI

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2020.	2019.
NETO DOBIT ZA GODINU		7.908	22.575
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	17	81.673	77.863
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom godine	6.1.1., 14	314	(7.598)
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	9	(1.578)	(238)
		<u>80.409</u>	<u>70.027</u>
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	18	37.473	44.092
		<u>37.473</u>	<u>44.092</u>
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		117.882	114.119
UKUPNO SVEOBUHVATNA DOBIT ZA GODINU			
		<u>125.790</u>	<u>136.694</u>

Napomene na stranama od 12 do 77 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembar 2020.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM	Napomena	Na dan	
		31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	15	142.202	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	16	3.832.072	3.102.765
Dužnički instrumenti	17	9.601.315	8.917.413
Monetarno zlato	18	291.561	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	30, 33	879	230
Ostala imovina	19	12.671	11.457
Nekretnine i oprema	20	48.560	48.314
Nematerijalna imovina	20	1.234	1.563
Ostala ulaganja	21	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		13.958.307	12.686.242
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	22	6.172.457	5.199.916
Depoziti banaka	23	5.901.142	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	24	897.044	880.675
Rezervisanja	25	1.414	1.394
Ostale obaveze	27	3.919	4.097
Ukupno obaveze		12.975.976	11.829.701
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		957.331	831.541
Ukupno kapital	29	982.331	856.541
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		13.958.307	12.686.242

Napomene na stranama od 12 do 77 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dubit	Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2020. godine	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	856.541
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	7.908	-	80.154	255	37.473	125.790	125.790
Neto dobit za godinu	-	7.908	-	-	-	-	7.908	7.908
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	80.154	255	37.473	117.882	117.882
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	81.673	-	-	81.673	81.673
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dubit ili gubitak</i>	-	-	-	(1.519)	-	-	(1.519)	(1.519)
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	314	-	314	314
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodate dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(59)	-	(59)	(59)
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	37.473	37.473	37.473
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	25.000	545.203	31.300	291.527	1.598	87.703	957.331	982.331

Napomene na stranama od 12 do 77 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM

	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dubit	Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital	
Stanje na dan 1. januar 2019. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	719.847
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	22.575	-	77.677	(7.650)	44.092	136.694	136.694
Neto dobit za godinu	-	22.575	-	-	-	-	22.575	22.575
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	77.677	(7.650)	44.092	114.119	114.119
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	77.863	-	-	77.863	77.863
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dubit ili gubitak</i>	-	-	-	(186)	-	-	(186)	(186)
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(7.598)	-	(7.598)	(7.598)
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodate dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(52)	-	(52)	(52)
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	44.092	44.092	44.092
Stanje na dan 31. decembar 2019. godine	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	856.541

Napomene na stranama od 12 do 77 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

**Za godinu koja je završila
 31. decembra**

Napomena	2020.	2019.
----------	-------	-------

U hiljadama KM

NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI

Neto dobit za godinu	7.908	22.575
Prilagođeno za:		
Kamatne prihode	7	(51.721)
Kamatne rashode	7	32.197
Neto povećanje / (otpuštanje) rezervacija za očekivane kreditne gubitke	14	410
Neto realizovane (dubitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	(1.578)
Neto gubitke / (dubitke) od kursnih razlika	10	184
Prihode od donacija	11	(50)
Neto povećanje u rezervisanjima	12, 25	151
Neto gubitke od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		2
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak	11	-
Amortizaciju	20	2.532
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(9.965)
		(10.189)

Promjene na poslovnoj imovini i obavezama

(Povećanje) / smanjenje oročenih depozita kod inostranih banaka	(139.779)	584.828
(Povećanje) dužničkih instrumenata	(602.229)	(614.111)
(Povećanje) ostale imovine	(1.391)	(882)
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	22	972.541
Povećanje depozita banaka		158.825
Povećanje depozita Vlade i ostalih javnih institucija		16.369
(Smanjenje) / povećanje ostalih obaveza		(197)
Isplate po osnovu rezervisanja	25	(131)
Naplaćena kamata		50.419
Plaćena kamata		(31.135)
Neto novac od operativnih aktivnosti		413.327
		826.974

NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI

Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(2.451)	(6.311)
Primljena dividenda	-	623
Neto novac od investicijskih aktivnosti	(2.451)	(5.688)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2020.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila	
	31. decembra	
Napomena	2020.	2019.
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente	(45)	990
Efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente	(115)	336
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta	410.716	822.612
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	2.498.972	1.676.360
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	30	2.909.688
		2.498.972

Napomene na stranama od 12 do 77 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine (BiH). Njen status je definisan Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine 20. juna 1997. godine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini.

Centralna banka je počela sa radom 11. avgusta 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale Brčko i Pale, koja je pod nadležnošću glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Zadaci Centralne banke, definisani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definisanje, usvajanje i kontrolisanje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute po propisanom deviznom kursu uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama;
- držanje i upravljanje službenim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sistema;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordinaciju djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od državnih i javnih institucija BiH i depozita od komercijalnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obaveznom rezervom;
- stavljanje u opticaj i povlačenje iz opticaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomске stabilnosti zemlje;
- zastupanje BiH u međunarodnim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta BiH, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se Guverneru. Guverner je predsjedavajući Upravnog vijeća i predsjedavajući Uprave.

Upravu Centralne banke pored guvernera čine tri viceguvernera, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

Tokom 2019. i 2020. godine, uključujući i period do datuma izdavanja ovog izvještaja, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
mr. Šerif Isović	član
dr. Radomir Božić	član (od 30. aprila 2020. godine)
dr. Dragan Kulina	član (od 30. aprila 2020. godine)
dr. Danijela Martinović	član (od 30. aprila 2020. godine)
mr. Ankica Kolobarić	član (do 30. aprila 2020. godine)
mr. Trivo Marinković	član (do 19. juna 2019. godine i od 19. jula 2019. godine do 4. oktobra 2019. godine)
dr. Ljubiša Vladušić	član (do 19. juna 2019. godine i od 19. jula 2019. godine do 4. oktobra 2019. godine)

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner
Želimira Raspudić	viceguverner

Centralna banka ima uspostavljen Revizorski komitet od tri nezavisna člana koji su imenovani od strane Upravnog vijeća. Revizorski komitet je nadležan da nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke, proces vanjske revizije godišnjih finansijskih izvještaja i proces izbora nezavisnih revizora Centralne banke. U cilju nadgledanja i održavanja odgovarajućeg okvira za upravljanje rizikom u Centralnoj banci, Revizorski komitet takođe procjenjuje adekvatnost i efikasnost internih kontrola i procedura kao instrumenata za upravljanje rizikom kao i funkcije interne revizije.

Revizorski komitet

dr. Mila Gadžić	predsjedavajuća
dr. Elvir Čizmić	član
Radomir Repija	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Centralne banke pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu prepostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Više informacija o okolnostima prouzrokovanim globalnom pandemijom COVID-19 koje su uticale na operacije i aktivnosti Centralne banke u 2020. godini objavljeno je u Napomeni 3.16. Ove okolnosti nisu uticale na adekvatnost prepostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja Centralne banke.

2.2. Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerena, izuzev za navedene značajne stavke koje se mjere na sljedećoj osnovi na svaki datum izvještavanja:

Stavka	Osnova mjerena
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Centralne banke prikazani su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdati od OMRS, na snazi su za tekući period:

- Izmjene MSFI 3: „Poslovna spajanja“ – Definicija poslovanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ - Definicija materijalnosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti“, MRS 39: „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje“ i MSFI 7: „Finansijski instrumenti: Objavljivanja“ - Reforma referentne kamatne stope (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira u MSFI standardima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MSFI 16: „Najmovi“ – Koncesije povezane sa COVID-19 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine).

Primjena ovih standarda, izmjena i tumačenja nema značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke u tekućem periodu.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u upotrebi

Na dan odobrenja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu još na snazi i nisu ranije usvojeni od strane Centralne banke:

- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti”, MRS 39: „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje”, MSFI 7: „Finansijski instrumenti: Objavljivanja”, MSFI 4: „Ugovori o osiguranju”, MSFI 16: „Najmovi” - Reforma referentne kamatne stope Faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene MSFI 17: „Ugovori o osiguranju” i MSFI 4: „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI standarda za 2018. – 2020. (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmjene MRS 16: “Nekretnine, postrojenja i oprema” – Prilivi prije namjeravane upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmjene MRS 37: “Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina” – Štetni ugovori – trošak ispunjavanja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja” – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023. godine).

Centralna banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Centralna banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2.6. Reklasifikacija finansijskih informacija

Određeni uporedni prikazi, koji nisu značajnog karaktera, u ovim finansijskim izvještajima su reklasifikovani kako bi se uskladili sa prezentacijom izvršenom u tekućem izvještajnom periodu. Ove reklasifikacije nemaju uticaja na ukupne finansijske performanse i položaj Centralne banke u uporednom periodu i izvršene su samo s ciljem unapređenja objava.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike date u nastavku su se kontinuirano primjenjivale na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima. Značajne računovodstvene politike odnose se na finansijsku imovinu i finansijske obaveze Centralne banke koje čine najveći dio ukupne imovine i obaveza Centralne banke. Ostale računovodstvene politike objavljene u nastavku smatraju se relevantnim zbog specifičnosti koje proizilaze iz poslovanja i svrhe Centralne banke.

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze.

„Amortizovani trošak“ finansijske imovine ili finansijske obaveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplate glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i, u slučaju finansijske imovine, usklađen za svaku ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađenja za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračunavanja amortizovanog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tokom određenog perioda.

Neto kamatni prihodi Centralne banke obračunati primjenom metode efektivne kamatne stope uključuju prihode i rashode od kamata na finansijsku imovinu i finansijske obaveze po amortizovanom trošku i na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunata kamata na finansijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom priznaje se kao rashod od kamata u dobit ili gubitak i nastaje po osnovu depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunata kamata na finansijske obaveze sa negativnom kamatnom stopom priznaje se kao prihod od kamata u dobit ili gubitak i nastaje po osnovu depozita domaćih komercijalnih banaka zbog primijenjene politike obavezne rezerve Centralne banke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija zarađeni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa utvrđenim tarifama za svoje usluge. Usluge koje pruža Centralna banka uključuju usluge domaćim bankama, deponentima i drugim nebankarskim klijentima. One nastaju po osnovu transakcija u platnim sistemima, obrade novca, transakcija konverzije i ostalih usluga.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovu primljenih usluga koje se odnose na upravljanje deviznim rezervama Centralne banke i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i kursne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni kurs između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM primjenom kursa sa kursne liste Centralne banke na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po historijskom trošku preračunavaju se po kursu važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći kurs koji je bio važeći na datum mjerjenja fer vrijednosti.

Kursne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po kursevima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim periodima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje kursne razlike od monetarnih stavki denominovanih u EUR valuti.

Srednji kursevi najznačajnih valuta dati su u nastavku:

Srednji kurs:	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
	KM	KM
CHF	1,801446	1,799126
GBP	2,165757	2,295360
USD	1,592566	1,747994
XDR	2,315409	2,417171

3.1.4. Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima uplate. Prihod od dividende potiče od dionica BIS banke koje Centralna banka drži (Napomena 21).

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze

3.2.1. Priznavanje i početno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju kada, i samo kada, Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi finansijskog instrumenta.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine i finansijskih obaveza, osim za imovinu i obaveze koji se klasifikuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje

3.2.2.1. Finansijska imovina

Centralna banka može klasifikovati svoju finansijsku imovinu u sljedeće kategorije mjerjenja:

- Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Amortizovani trošak
- Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasifikacija finansijske imovine određena je:

- Poslovni modelom Centralne banke za upravljanje finansijskom imovinom
- Karakteristikama ugovornih novčanih tokova finansijske imovine.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja svojom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova. To znači, da li je cilj Centralne banke postignut samo prikupljanjem ugovornih novčanih tokova držanjem ili Centralna banka prikuplja ugovorne novčane tokove držanjem i prodajom imovine. Ukoliko ništa od navedenog nije primjenjivo, onda se finansijska imovina klasificira kao dio „Ostalog“ poslovnog modela i mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Na datume izvještavanja Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka kao i prodajom.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Ciljevi ovih modela su određeni kako bi se generisali novčani tokovi i održavala likvidnost Centralne banke u svrhu izvršavanja monetarne politike Centralne banke.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovu dužničkih instrumenata može se vršiti kroz oba poslovna modela. Na datume izvještavanja cilj Centralne banke je da se za sve dužničke instrumente prikupljanje ugovornih novčanih tokova vrši držanjem i prodajom.

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na nivou portfolija iz razloga što je taj nivo najbolji odraz načina upravljanja imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definije kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definije kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog perioda i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate“, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate“ može se klasifikovati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortizovanom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska imovina Centralne banke se priznaje: po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na osnovu procjene poslovnog modela Centralne banke. Finansijska imovina zadovoljava zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“ na datume izvještavanja.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine. Efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po amortizovanom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihod ili rashod od kamate u periodu kada su nastali.

Na datume izvještavanja u ovu kategoriju finansijskih instrumenata Centralne banke spadaju žiro računi, gotovina u stranim valutama, depoziti kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u i ostala finansijska imovina.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Dužnički instrumenti

Nakon početnog priznavanja, dužnički instrumenti se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuju se sa fer vrijednosti instrumenta na svaki datum izvještavanja. Tokom perioda držanja, efekti naknadnog mjerjenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prijedstavljanje ili rashod od kamata priznaju se u dobit ili gubitak u periodu kada su nastali
- Usklađivanje fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificira se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznate dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja dužnički instrumenti Centralne banke pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Vlasnički instrumenti su početno priznati po trošku sticanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, sve vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodna poravnanja (BIS) i SWIFT dionice (Napomena 21).

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.2. Finansijske obaveze

Centralna banka klasificiše sve svoje finansijske obaveze kao naknadno mjerene po amortizovanom trošku, osim novčanica i kovanica u opticaju koje se mjere po nominalnoj vrijednosti.

Prihod ili rashod od kamate po osnovu finansijskih obaveza mjerene po amortizovanom trošku priznaje se u dobit ili gubitak koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihodi od naknada i provizija po osnovu finansijskih obaveza priznaju se kada je usluga izvršena.

Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku uključuju novčanice i kovanice u opticaju, depozite banaka, depozite Vlade i ostalih javnih institucija i ostale finansijske obaveze.

3.2.3. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Zahtjevi za umanjenjem vrijednosti finansijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potпадaju pod ove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku odnosno depozite kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje ispravku vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivan i ponderisano vjerovatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i predviđanjima o budućim ekonomskim uslovima.

Napomena 6.1. pruža više informacija o načinu mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se ispravka vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Dobici i gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak, nezavisno od klasifikacije finansijske imovine na svaki datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Centralna banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je izmirena, otkazana ili je istekla.

3.3. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Centralne banke i klasifikovano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se direktno mogu pripisati sticanju monetarnog zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizovani dobici i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovu promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. U slučaju da nerealizovani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato na kraju finansijske godine, Centralna banka će odbiti taj iznos od dobiti za taj period.

Prilikom prodaje zlata, nerealizovani dobici i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na izvještajni datum i mjeri se po zadnjoj kotiranoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata (Oz) na izvještajni datum.

3.4. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznatih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.5. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, gotovina u stranim valutama, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće od datuma sticanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Održavanje i popravke, zamjene, te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabavke uključujući troškove fakturisane od trećih lica. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postepeno otpisivanje troška nabavke imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2019. i 2020. godinu su date kako slijedi:

Softver	20,0%
Ostala nematerijalna imovina	20,0%
Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Dobici i gubici od otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava na godišnjem nivou minimalno, ako je potrebno i primjenjuje se prospektivno.

3.7. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvjek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene upotrebne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju upotrebne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontuju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generiše nezavisne novčane prilive, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.8. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu za koju je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervisanja se održavaju na nivou koji Uprava Centralne banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomske koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.9. Porezi

Centralna banka je obavezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema zakonima o porezu na dobit (i Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), Centralna banka je oslobođena od obaveza plaćanja poreza na dobit.

3.10. Novčanice i kovanice u opticaju

Centralna banka je jedina institucija u BiH ovlaštena za izdavanje i povlačenje novčanica i kovanica, djelujući striktno u skladu sa pravilom valutnog odbora.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci ukupan iznos novčanica i kovanica u opticaju evidentiran je kao finansijska obaveza Centralne banke u izvještaju o finansijskom položaju. Novčanice i kovanice u opticaju uključuju samo KM novčanice i kovanice koje se nalaze izvan trezora Centralne banke.

Prilikom povlačenja novčanica i kovanica iz opticaja, iste se priznaju kao obaveza u okviru novčanica i kovanica u opticaju do formalnog roka povlačenja iz opticaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz opticaja, priznaju se kao prihod.

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznati kao odgođeni troškovi koji su dio ostale imovine Centralne banke i koji se naknadno amortizuju kroz administrativne i ostale operativne troškove tokom perioda od pet godina.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Domaći depoziti

Domaći depoziti uključuju depozite banaka i depozite Vlade i ostalih javnih institucija. Ovi depoziti predstavljaju finansijske obaveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortizovanom trošku. Domaći depoziti uključuju depozite domaćih komercijalnih banaka po osnovu politike obavezne rezerve Centralne banke, druge depozite banaka, depozite institucija BiH i drugih javnih državnih i entitetskih institucija. Uloga Centralne banke kao depozitara kao i bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3.12. Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih zaposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za penzijsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine od iznosa bruto plate. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalm nivou), Republike Srpske i Brčko distrikta.

Osim toga, naknade za topni obrok, prevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u periodu u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u penziju zaposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uslova kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesecnih plata zaposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci.

Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih koja godišnje obračunava ovlašteni aktuar koristeći metod projicirane kreditne jedinice. Diskontna stopa koja se koristi za obračun obaveze kreće se u rasponu kamatnih stopa domaćih korporativnih obveznica i vladinih obveznica koje postoje na tržištu.

3.13. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovu finansijskih aranžmana zaključenih između BiH, Centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”), izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja koja su dio deviznih rezervi Centralne banke i koja su kamatonosna, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2 koji su dio finansijskih obaveza Centralne banke. Ovi računi su također uključeni u iskazivanje poštovanja pravila valutnog odbora (Napomena 4).

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjeračkom fondu u okviru vanbilansne evidencije. Centralna banka ima obavezu da obezbijedi odgovarajuće evidencije po osnovu transakcija između BiH i MMF-a, ali djelujući striktno u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i domaćim zakonskim propisima u BiH koji regulišu vanjski dug BiH (Napomena 33).

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.14. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih lica

Centralna banka također vodi određene račune u stranim valutama vezane za sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inostranih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama državnih institucija i agencija, te komercijalnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent (Napomena 32).

3.15. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

U pripremi finansijskih izvještaja Centralne banke u skladu sa MSFI Uprava primjenjuje prosuđivanja i radi procjene koji se kontinuirano razmatraju. U procjeni značajnih prosuđivanja i procjena, Uprava uzima u obzir prepostavke zasnovane na historijskom iskustvu i očekivanjima o budućnosti za koja se smatra da su razumne u datim okolnostima.

Značajna prosuđivanja i procjene utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obaveza na izvještajni datum, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajni period. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena. Promjene u računovodstvenim politikama Centralne banke se primjenjuju retrospektivno kada je to primjenjivo u skladu sa MSFI. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmijene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode. U ovim finansijskim izvještajima nije bilo promjena u primjenjenim računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama.

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali na dan 31. decembar 2020. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim finansijskim izvještajima. Uprava uzima u obzir trenutnu neizvjesnost u vezi sa uticajem globalne pandemije COVID-19 u pogledu potencijalno značajnog uticaja na cijelokupan finansijski položaj i performanse Centralne banke.

Ključne prepostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvještaja o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

Napomena 3.2.2.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uslova finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasifikaciju finansijske imovine.

Umanjenje finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Napomena 6.1. opisuje prepostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u izvještajnim periodima.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.15. Značajne pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Fer vrijednost imovine i obaveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti finansijske imovine ili obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Centralne banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju najvjerojatniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenu fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza pogledati Napomenu 5.

Amortizacija i primijenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovu postojećih pretpostavki.

3.16. Opšte implikacije širenja COVID-19 i povezana pitanja koja se odnose na značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

11. marta 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacija proglašila je globalnu pandemiju kao rezultat nekontrolisanog širenja novog koronavirusa (COVID-19), te posljedično tome i u BiH je proglašen nastanak stanja prirodne i druge nesreće 17. marta 2020. godine. Slijedom navedenog, BiH je uvela mjere suzbijanja u zemlji. Ograničenja su uključivala zabranu svih putovanja izvan zemlje, ograničavanje putovanja u zemlji u određene sate tokom dana i obustavu javnog prevoza. Ovo zaključavanje je trajalo do kraja maja nakon čega je uslijedilo postepeno popuštanje mjera, ali su određena ograničenja i protokoli rada za određene poslovne aktivnosti i dalje na snazi.

Tokom cijele 2020. godine poslovanje Centralne banke se odvijalo u uslovima neizvjesnosti i otežanog sprovođenja njenih zadataka i aktivnosti. Isto je zahtijevalo kontinuirano sagledavanje i procjenjivanje situacije, te prilagođavanje poslovanja Centralne banke novonastalim negativnim okolnostima. Održavanje stabilnosti domaće valute po aranžmanu valutnog odbora i izvršavanje zakonskih obaveza Centralne banke u uslovima globalne pandemije COVID-19 zahtijevalo je primjenu specifičnih mjera.

Informacija u nastavku je koncipirana kroz pregled uticaja globalne pandemije COVID-19 na poslovne procese i aktivnosti Centralne banke koji trebaju biti sagledani pojedinačno i u međusobnoj vezi. S obzirom da su pitanja povezana sa značajnim prosuđivanjima i procjenama drukčije u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, u pripremi ovih finansijskih izvještaja uključen je njihov uticaj na iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda Centralne banke.

1. Upravljanje gotovim novcem: Proglašenje nastanka stanja prirodne i druge nesreće u BiH 17. marta 2020. godine dovelo je povećane privremene tražnje za KM novčanicama i EUR novčanicama od strane domaćih komercijalnih banaka. Iznenadna povećanja tražnja za KM novčanicama je uspješno realizovana kroz trezore Centralne banke i račune rezervi komercijalnih banaka. Raspolaganje dovoljnom količinom gotovog novca u trezorima je omogućilo nesmetano izvršavanje zakonskih obaveza Centralne banke po pitanju garantovane konvertibilnosti KM koja niti jednog momenta nije bila ugrožena. Pored toga, u realizaciji ovih aktivnosti Centralna banka je donijela mjeru sa ciljem zdravstvene zaštite svih učesnika u radu sa gotovim novcem, a koji su se odnosili na postupke preuzimanja gotovog novca u trezorima Centralne banke. Za više informacija pogledati Napomene 15 i 22.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.16. Opšte implikacije širenja COVID-19 i povezana pitanja koja se odnose na značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

2. Obavezna rezerva komercijalnih banaka i odnosi sa komercijalnim bankama: Obavezna rezerva komercijalnih banaka je jedini instrument koji Centralna banka može koristiti u vođenju monetarne politike. Tokom 2020. godine Centralna banka je kontinuirano pratila održavanje obavezne rezerve, likvidnost bankarskog sistema i bila spremna da reaguje u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti u bankarskom sistemu u cjelini kroz smanjenje stope obavezne rezerve. No, pored urednog ispunjavanja zahtjeva za obveznom rezervom, komercijalne banke su deponovale na svoje račune u Centralnoj banci znatne iznose sredstava iznad obveznih rezervi. Sve transakcije po računima rezervi komercijalnih banaka su uredno izvršavane od strane Centralne banke tokom 2020. godine. Smanjena kreditna aktivnost komercijalnih banaka je dodatno uticala na to da politika obavezne rezerve Centralne banke ostane nepromijenjena tokom 2020. godine. Za više informacija pogledati Napomenu 23.

3. Garantovana konvertibilnost KM: KM je u svakom momentu bila konvertibilna za EUR, bez ograničenja i na svaki zahtjev komercijalnih banaka, u potpunosti su zadovljene potrebe građana i privrede Bosne i Hercegovine za snabdjevanjem gotovim novcem.

4. Devizne rezerve Centralne banke: Tokom 2020. godine, Centralna banka je nastavila sprovoditi politiku upravljanja deviznim rezervama sa primarnim akcentom na sigurnosti i likvidnosti ulaganja čime je bila osigurana puna pokrivenost KM u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima. Sa aspekta uslova za investiranje deviznih rezervi Centralne banke, globalna pandemija COVID-19 dodatno je pogoršala postojeće volatilno okruženje negativnih kamatnih stopa što se odrazilo na generisane neto kamatne prihode na investirane devizne rezerve u 2020. godini. S druge strane, rast negativnih kamatnih stopa je imao pozitivnu implikaciju na fer vrijednost dužničkih instrumenata u posjedu Centralne banke. Domaća valuta je u potpunosti bila obezbijeđena neto deviznim rezervama, a investirane devizne rezerve su svo vrijeme bile u investibilnom kreditnom rasponu. Za više informacija pogledati Napomene 4, 6, 7 i 17.

5. Izvršavanje funkcije bankarskog i fiskalnog agenta i depozitara: Centralna banka je uredno i bez zastoja izvršavala sve transakcije po nalogu svojih deponenata. Servisiranje vanjskog duga BiH je izvršeno prema planu servisiranja i dostavljenim nalozima od strane Ministarstva finansija i trezora BiH. Ulogu bankara, fiskalnog agenta i depozitara BiH, Centralna banka je realizirala i doznačila sredstva primaocima u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci po osnovu aranžmana Brze finansijske pomoći (eng. Rapid Financing Instrument „RFI“) između BiH i MMF-a. Navedena sredstva su namijenjena BiH za borbu protiv pandemije COVID-19 i saniranja ekonomskih posljedica. Za više informacija pogledati Napomenu 33.

6. Platni sistemi: Platni sistemi čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka su svo vrijeme uredno funkcionali, sve transakcije preko platnih sistema su izvršavane u skladu sa terminskim planom. Stabilan platni sistem BiH i uredno izvršavanje svih platnih nalogu su jedan od osnovnih preduslova ukupne finansijske stabilnosti zemlje koji niti jednog momenta nije bio ugrožen. Za više informacija pogledati Napomene 8 i 34.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.16. Opšte implikacije širenja COVID-19 i povezna pitanja koja se odnose na značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

7. Interne kontrole Centralne banke: Uticaj pandemije COVID-19 kroz potencijalno narušavanje zdravlja većeg broja službenika Centralne banke koji su trebali sprovoditi uspostavljene interne kontrole u Centralnoj banci bio je glavni rizik obezbjeđenja njihove učinkovitosti. Reorganizacijom rada, aktiviranjem planova za krizno postupanje i razdvajanjem službenika u timove obezbijedio se kontinuitet u izvršavanju poslovnih aktivnosti Centralne banke i nije bilo nijednog zastoja u radu uslijed odsustvovanja većeg broja službenika.

Zbog otežanih uslova u kojima je Centralna banka obavljala poslovne aktivnosti u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, određena objavljanja kroz ove finansijske izvještaje su dopunjena dodatnim kvantitativnim i /ili kvalitativnim informacijama, gdje je bilo potrebno. Dodatna pozornost je data značajnim promjenama tokom 2020. godine u odnosu na 2019. godinu. Značajnost promjene je sagledavana uzimajući u obzir prirodu promjene, iznos promjene ili oboje, a koja je uzrokovana uticajem globalne pandemije COVID-19.

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definisano je operativno pravilo „valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz puno pokriće u neto deviznim rezervama.

Član 31. Zakona o Centralnoj banci zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Bruto devizne rezerve	13.868.029	12.597.095
Gotovina u stranim valutama	142.202	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	3.832.072	3.102.765
Dužnički instrumenti	9.601.315	8.917.413
Monetarno zlato	291.561	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	879	230
Obaveze prema nerezidentima	1.688	1.709
Neto devizne rezerve		
(Bruto devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	13.866.341	12.595.386
Monetarna pasiva	12.970.643	11.824.210
Novčanice i kovanice u opticaju	6.172.457	5.199.916
Depoziti banaka	5.901.142	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	897.044	880.675
NETO STRANA AKTIVA		
(Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	895.698	771.176

Centralna banka nije profitno orijentisana institucija zbog čega su i mjere njenog uspješnog poslovanja specifične uslijed njene funkcije vrhovne monetarne vlasti u BiH. Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena glavna mjeru uspješnog poslovanja. Pošto čini dio bruto deviznih rezervi, iznos neto strane aktive ne može se smatrati raspoloživim za fiskalne namjene, nego kao iznos koji garantuje stabilnost domaće valute i apsorbuje potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja bruto deviznim rezervama.

Tokom 2020. godine globalna pandemija COVID-19 uticala je na osnovni cilj Centralne banke u kontroli monetarne politike, kako na strani imovine tako i na strani obaveza koji generišu usklađenost s pravilom valutnog odbora. Monetarna pasiva Centralne banke je primarno povećana zbog povećanje tražnje za KM novčanicama i držanja značajnih iznosa iznad obavezne rezerve domaćih komercijalnih banaka kao i primljenih sredstava po osnovu RFI aranžmana zaključenog između BiH i MMF-a. Bruto devizne rezerve su primarno povećane zbog RFI aranžmana i finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti uslijed toga. Ovi efekti fer vrijednosti su rezultirali povećanjem neto strane aktive na 31. decembar 2020. godine u odnosu na 31. decembar 2019. godine.

Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju bruto deviznim rezervama je objavljeno u Napomeni 6.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerena, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerena.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerjenje fer vrijednosti se kategorije u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti mjerena fer vrijednosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerjenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerena;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze; i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

Fer vrijednost za potrebe mjerena i/ili objavljanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na osnovu neto rezidualne vrijednosti po MRS-u 2 ili vrijednosti u upotrebi po MRS-u 16, osim mjerena koja imaju sličnosti sa fer vrijednošću, ali nisu fer vrijednost. Historijski trošak uglavnom se zasniva na fer vrijednosti naknade date u zamjenu za imovinu.

5.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum po nivoima hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjerjenje fer vrijednosti kategorizovano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju.

U hiljadama KM

31. decembar 2020.

Finansijska imovina	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	9.601.315	-	-	9.601.315
Monetarno zlato	291.561	-	-	291.561
UKUPNO	9.892.876	-	-	9.892.876

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

31. decembar 2019.

Finansijska imovina	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	254.088
UKUPNO	9.171.501	-	-	9.171.501

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju koristeći zadnje poslijepodnevne cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, a što odgovara Nivou 1 hijerarhije na izvještajne datume.

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mijere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

31. decembar 2020.

Finansijska imovina	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	142.202	142.202
Depoziti kod inostranih banaka	3.832.072	3.823.212
Specijalna prava vučenja u MMF-u	879	879
Ostala finansijska imovina	2.496	2.496
	3.977.649	3.968.789
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	4.005.462	3.996.602
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovance u opticaju	6.172.457	6.172.457
Depoziti banaka	5.901.142	5.887.547
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	897.044	894.977
Ostale finansijske obaveze	3.759	3.759
Ukupno	12.974.402	12.958.740

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	31. decembar 2019.
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>			
Gotovina u stranim valutama	322.599	322.599	
Depoziti kod inostranih banaka	3.102.765	3.095.367	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	230	
Ostala finansijska imovina	2.822	2.822	
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	3.428.416	3.421.018	
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:</i>			
Ostala ulaganja	27.813	27.813	
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno	3.456.229	3.448.831	
Finansijske obaveze			
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>			
Novčanice i kovanice u opticaju	5.199.916	5.199.916	
Depoziti banaka	5.743.619	5.730.552	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	880.675	878.671	
Ostale finansijske obaveze	3.904	3.904	
Ukupno	11.828.114	11.813.043	

Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti gotovine u stranim valutama, specijalnih prava vučenja u MMF-u, ostale finansijske imovine, novčanica i kovanica u opticaju i ostalih finansijskih obaveza priznate u finansijskim izvještajima odgovaraju njihovoј tržišnoј vrijednosti na datume izvještavanja.

Na datume izvještavanja, fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza koji se ne mjere po fer vrijednosti uključena je u kategoriju Nivo 2, a utvrđena je u skladu s opšteprihvaćenim modelima procjenjivanja baziranim na analizi diskontovanog novčanog toka, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovorne strane. Centralna banka koristi diskontnu stopu koja predstavlja ponderisani prosjek kamatnih stopa na depozite pravnih lica, za cijelo bankarsko tržište u BiH.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijska imovina po osnovu koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Gotovina u stranim valutama,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralnih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Dužnički instrumenti,
- Monetarno zlato,
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

Usljed iznenadnih uticaja prouzrokovanih globalnom pandemijom COVID-19 početkom marta 2020. godine, Evropska centralna banka je preduzela dodatne nestandardne mjere monetarne politike s ciljem stabilizacije tekućih uslova na finansijskim tržištima. Međutim, postalo je jasno da će tržišni prinosi još dugo ostati na veoma niskom nivou. Radi stabilnosti valutnog odbora, Centralna banka je značajno skratila modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata i na taj način smanjila izloženost kamatnom riziku. Izvršena su određena prilagođavanja ograničenja kreditnog rizika, pri čemu je uzeto u obzir da nema značajnijeg porasta kreditnog rizika, budući da nacionalne centralne banke iz sistema ECB-a otkupljuju državne dužničke instrumente zemalja Eurozone.

6.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih rezervi. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se:

- ograničavanjem obima finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definisanjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati Napomene 32 i 33).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Finansijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inostranih banaka,
- dužničke instrumente,
- specijalna prava vučenja u MMF-u i
- ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednjeg nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa nižeg od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visokog nivoa.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

Model umanjenja vrijednosti finansijske imovine definiše tri faze raspodjele izloženosti, u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena nivoa kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Finansijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog ili srednjeg nivoa alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koja podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visokog nivoa nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih rezervi prilikom inicijalnog priznavanja alocira u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obaveza (eng. Default), finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u zavisnosti od toga koji je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja finansijske imovine ili je finansijska imovina kreditno umanjena.

Za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterija za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se finansijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa na izvještajni datum ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine ispod investibilnog nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Finansijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obaveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni finansijska imovina koja i nakon smanjenja nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, ima nivo AA minus (AA-) ili viši, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Ukoliko se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznate u različitim periodima i koje su u različitim periodima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, kao relevantno uzima se izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificuju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovu vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alokaciju tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alokacije finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterija, klasifikacija po fazama može se vršiti i na osnovu prepostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasificuje u Fazu 2 (eng. underperforming) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasificuje u Fazu 3 (eng. nonperforming) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (eng. Default)

Kriterij za status neispunjavanja obaveza predstavljaju objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštivanje ugovornih obaveza u smislu kašnjenja po obavezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uslova servisiranja obaveza po osnovu duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerovatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjerenja obaveza (eng. PD - Probability of Default), gubitka u slučaju neispunjerenja obaveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definišu kako slijedi:

- **Vjerovatnoća neispunjerenja obaveza (PD)** predstavlja procjenu vjerovatnoće da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obaveze po osnovu duga. U izvještajnim periodima koristio se isti način kalkulacije PD-a u skladu sa metodologijom Centralne banke za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. januara 2019. godine. Za izračunavanje umanjenja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim centralnim bankama u regionu i u Evropskoj uniji, a koje su u obavezi primjene MSFI, Centralna banka kao parametar vjerovatnoće neispunjerenja obaveza, koristi procjene na osnovu podataka iz tranzisionih matrica koje objavljaju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata vjerovatnoće neispunjerenja obaveza.

Za izračunavanje vjerovatnoće neispunjerenja obaveza procjene se rade na osnovu tranzisionih matrica za korporacije na globalnom nivou koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajućeg dugoročnog nivoa kreditnog rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default. Na osnovu navedenih podataka vrše se procjene vjerovatnoće neispunjerenja obaveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge.

Pri procjeni vjerovatnoće neispunjerenja obaveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije nivoa suverenih rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default iz tranzisionih matrica za suverene rejtinge. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna perioda, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.

- **Gubitak u slučaju neispunjerenja obaveza (LGD)** predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjerenja obaveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjerenja obaveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. godine (eng. Capital Requirements Regulations odnosno „CRR“).
- **Izloženost (EAD)** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na izvještajni datum.

Centralna banka za ocjenu umanjenja vrijednosti, koristi individualni i kolektivni pristup.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfolija, Centralna banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjerenja obaveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerovatnoća nastanka veoma mala.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerovatnoćom ponderisane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontovane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubici diskontuju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjerenja obaveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervacija za umanjenje vrijednosti na kolektivnoj osnovi, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša provedba analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasifikovanih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnom nivou, dok se za izloženosti klasifikovane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom periodu za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicialno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfoliju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi, kao i geografskoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (eng. forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente odnosno izdavaoce.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerovatnoću neispunjerenja obaveza po principu jednakih vjerovatnoća.

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama KM

	2020.				2019.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti								
Na dan 1. januar – iskazano	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
Promjena u obračunu PD-a na dan 1. januar (Napomena 14)	-	-	-	-	(7.704)	-	-	(7.704)
Na dan 1. januar - prepravljeno	1.343	-	-	1.343	1.289	-	-	1.289
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	713	-	-	713	424	-	-	424
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(74)	-	-	(74)	(97)	-	-	(97)
Otpuštanje zbog dospjelih instrumenata	(325)	-	-	(325)	(221)	-	-	(221)
<i>Neto povećanje / (otpuštanje) tokom godine</i>	314	-	-	314	(7.598)	-	-	(7.598)
Otpuštanje zbog prodatih instrumenata	(59)	-	-	(59)	(52)			(52)
Na dan 31. decembar	1.598	-	-	1.598	1.343	-	-	1.343
2. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar – iskazano	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535
Promjena u obračunu PD-a na dan 1. januar (Napomena 14)	-	-	-	-	(2.117)	-	-	(2.117)
Na dan 1. januar - prepravljeno	724	-	-	724	418	-	-	418
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	4.620	-	-	4.620	3.129	-	-	3.129
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(1.078)	-	-	(1.078)	(158)	-	-	(158)
Otpuštanje zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(3.459)	-	-	(3.459)	(2.665)	-	-	(2.665)
Na dan 31. decembar	807	-	-	807	724	-	-	724

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama KM

	2020.				2019.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembar	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	5	-	600	605	5	-	600	605
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	7	-	13	20	7	-	-	7
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(7)	-	-	(7)	(7)	-	-	(7)
Na dan 31. decembar	5	-	613	618	5	-	600	605
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.072	-	600	2.672	11.533	-	600	12.133
Ukupna promjena u obračunu PD-a	-	-	-	-	(9.821)	-	-	(9.821)
Ukupno neto povećanje očekivanih kreditnih gubitaka	338	-	13	351	360	-	-	360
Ukupno zaključno stanje na dan 31. decembar	2.410	-	613	3.023	2.072	-	600	2.672

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	2020.				2019.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	142.202	-	-	142.202	322.599	-	-	322.599
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	142.202	-	-	142.202	322.599	-	-	322.599
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.832.879	-	-	3.832.879	3.103.489	-	-	3.103.489
Ispravka vrijednosti	(807)	-	-	(807)	(724)	-	-	(724)
Knjigovodstvena vrijednost	3.832.072	-	-	3.832.072	3.102.765	-	-	3.102.765
Dužnički instrumenti								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	9.601.315	-	-	9.601.315	8.917.413	-	-	8.917.413
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(1.598)	-	-	(1.598)	(1.343)	-	-	(1.343)
Knjigovodstvena vrijednost	9.601.315	-	-	9.601.315	8.917.413	-	-	8.917.413
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	879	-	-	879	230	-	-	230
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	879	-	-	879	230	-	-	230
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.501	-	613	3.114	2.827	-	600	3.427
Ispravka vrijednosti	(5)	-	(613)	(618)	(5)	-	(600)	(605)
Knjigovodstvena vrijednost	2.496	-	-	2.496	2.822	-	-	2.822

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjenja

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	291.561	254.088
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	319.374	281.901

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. decembar 2020. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 613 hiljada KM (Na dan 31. decembar 2019. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 hiljada KM).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeće tabele predstavljaju analizu koncentracije finansijske imovine Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na dan 31. decembar 2020. godine i 31. decembar 2019. godine:

U hiljadama KM

31. decembar 2020.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava				Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
			Dužnički instrumenti	Monetarno zlato	vučenja u MMF-u				
AAA	-	1.743.280	2.164.263	-	-	-	-	-	3.907.543
AA+	-	-	1.283.772	-	-	-	-	-	1.283.772
AA	-	722.841	3.170.119	-	-	-	-	-	3.892.960
AA-	-	-	1.269.603	-	-	-	-	-	1.269.603
A+	-	391.013	-	-	-	-	-	-	391.013
A	-	875.542	-	-	-	-	-	-	875.542
A-	-	-	1.095.368	-	-	-	-	-	1.095.368
II ¹	-	410	-	291.561	879	-	27.813	320.663	
BBB+	-	98.986	-	-	-	-	-	-	98.986
BBB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB-	-	-	618.190	-	-	-	-	-	618.190
Bez rejtinga	142.202	-	-	-	-	2.496	-	-	144.698
UKUPNO	142.202	3.832.072	9.601.315	291.561	879	2.496	27.813	13.898.338	

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM

31. decembar 2019.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Dužnički instrumenti	Monetarno zlato	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	1.842.449	2.190.752	-	-	-	-	4.033.201
AA+	-	-	1.273.212	-	-	-	-	1.273.212
AA	-	78.191	2.977.360	-	-	-	-	3.055.551
AA-	-	-	1.010.563	-	-	-	-	1.010.563
A+	-	547.273	-	-	-	-	-	547.273
A	-	408.740	-	-	-	-	-	408.740
A-	-	-	840.621	-	-	-	-	840.621
II ²	-	101	-	254.088	230	-	27.813	282.232
BBB+	-	226.011	-	-	-	-	-	226.011
BBB	-	-	624.905	-	-	-	-	624.905
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	322.599	-	-	-	-	2.822	-	325.421
UKUPNO	322.599	3.102.765	8.917.413	254.088	230	2.822	27.813	12.627.730

² Međunarodne institucije (eng. International institutions)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Geografska koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeće tabele daju informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po geografskim regijama na dan 31. decembar 2020. i 2019. godine. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovu domicilne zemlje ugovorne strane:

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	142.202	142.202
Depoziti kod inostranih banaka	2.864.987	967.085	-	3.832.072
Dužnički instrumenti	9.601.315	-	-	9.601.315
Monetarno zlato	-	291.561	-	291.561
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	879	-	879
Ostala finansijska imovina	-	-	2.496	2.496
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. decembar 2020.	12.466.312	1.287.328	144.698	13.898.338

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	322.599	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	2.618.598	484.167	-	3.102.765
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	-	254.088	-	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	230	-	230
Ostala finansijska imovina	-	-	2.822	2.822
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. decembar 2019.	11.536.021	766.288	325.421	12.627.730

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima. Tržišni rizici sa kojima se Centralna banka susreće u svom poslovanju su: devizni rizik, kamatni rizik i rizik cijene zlata. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimizacije povrata.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfolija deviznih rezervi koji može nastati uslijed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva, uz određeni nivo pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfolija deviznih rezervi Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. decembar 2020. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM, iznosi 61.117 hiljada KM (2019.: 76.418 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,44% ukupne finansijske imovine (2019: 0,61% ukupne finansijske imovine).

Vrijednosti VaR na dan 31. decembar 2020. godine i na dan 31. decembar 2019. godine izračunata je kao zbir komponentalnih vrijednosti VaR:

- za depozite kod inostranih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih kurseva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Kamatni rizik	44.722	67.443
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	16.097	8.699
Devizni rizik	298	276
Ukupno VaR	61.117	76.418

6.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio bruto deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

Centralna banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine:

31. decembar 2020.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	142.128	18	56	-	142.202
Depoziti kod inostranih banaka	3.821.811	1.101	9.160	-	3.832.072
Dužnički instrumenti	9.601.315	-	-	-	9.601.315
Monetarno zlato	291.561	-	-	-	291.561
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	879	-	879
Ostala finansijska imovina	24	-	-	2.472	2.496
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	13.856.849	1.119	10.095	30.275	13.898.338
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	6.172.457	6.172.457
Depoziti banaka	-	-	-	5.901.142	5.901.142
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	897.044	897.044
Ostale finansijske obaveze	1.549	28	1	2.181	3.759
Ukupno finansijske obaveze	1.549	28	1	12.972.824	12.974.402
NETO DEVIZNA POZICIJA	13.855.300	1.091	10.094	(12.942.549)	923.936

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. decembar 2019.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	322.523	20	56	-	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	3.092.673	1.880	8.212		3.102.765
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	-	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	230	-	230
Ostala finansijska imovina	31	-	-	2.791	2.822
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	12.586.738	1.900	8.498	30.594	12.627.730
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	-	-	-	5.743.619	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	880.675	880.675
Ostale finansijske obaveze	1.194	13	1	2.696	3.904
Ukupno finansijske obaveze	1.194	13	1	11.826.906	11.828.114
NETO DEVIZNA POZICIJA	12.585.544	1.887	8.497	(11.796.312)	799.616

Centralna banka nije izložena riziku promjene kursa EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po kursu 1 EUR : 1,95583 KM.

6.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospijeća finansijskih instrumenata u koje se investira. Sa dužim rokom dospijeća finansijskih instrumenata u koje su investirane devizne rezerve, veći je i pripadajući rizik promjene njihove tržišne vrijednosti. Maksimalan rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata. Modifikovano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modifikovano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modifikovano trajanje portfolija se izračunava kao ponderisani prosjek dospijeća novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfoliju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Tokom 2020. godine modifikovana duracija je skraćena i iznosi 3,40 na dan 31. decembar 2020. (2019.: 3,93) da bi se smanjio kamatni rizik i dalje poboljšala stabilnost valutnog odbora.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na dan 31. decembar 2020. i 31. decembar 2019. godine:

31. decembar 2020.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine		Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	-	142.202	142.202
Depoziti kod inostranih banaka	2.767.073	1.066.938	-	-	(1.939)	3.832.072	
Dužnički instrumenti	1.877.063	7.652.849	-	-	71.403	9.601.315	
Monetarno zlato	-	-	-	-	291.561	291.561	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	879	-	-	-	-	-	879
Ostala finansijska imovina	8	5	-	-	2.483	2.496	
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813	
Ukupno finansijska imovina	4.645.023	8.719.792	-	-	533.523	13.898.338	
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	6.172.457	6.172.457	
Depoziti banaka	3.109.052	-	-	-	2.792.090	5.901.142	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	897.044	897.044	
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	3.759	3.759	
Ukupno finansijske obaveze	3.109.052	-	-	-	9.865.350	12.974.402	
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	1.535.971	8.719.792	-	-	(9.331.827)	923.936	

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2019.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko		
	mjeseca	do 12 mjeseci	do 3 godine	3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	322.599	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	2.176.220	927.968	-	-	(1.423)	3.102.765
Dužnički instrumenti	1.828.701	7.020.280	-	-	68.432	8.917.413
Monetarno zlato	-	-	-	-	254.088	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	-	-	-	-	230
Ostala finansijska imovina	10	29	15	-	2.768	2.822
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	4.005.161	7.948.277	15	-	674.277	12.627.730
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	3.014.461	-	-	-	2.729.158	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	880.675	880.675
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	3.904	3.904
Ukupno finansijske obaveze	3.014.461	-	-	-	8.813.653	11.828.114
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	990.700	7.948.277	15	-	(8.139.376)	799.616

6.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i također i kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Pod pojmom likvidne imovine definiše se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcione troškove i čija je vrijednost najблиža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbijeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na dan 31. decembar 2020. i 2019. godine prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvještavanja.

Novčanice i kovanice u opticaju su raspoređene u period do tri mjeseca.

31. decembar 2020.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća		Ukupno
					određenog dospijeća	Ukupno	
Novčanice i kovanice u opticaju	6.172.457						6.172.457
Depoziti banaka	5.901.142						5.901.142
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	897.044						897.044
Ostale finansijske obaveze	3.759	-	-	-			3.759
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	12.974.402						- 12.974.402

31. decembar 2019.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća		Ukupno
					određenog dospijeća	Ukupno	
Novčanice i kovanice u opticaju	5.199.916	-	-	-	-	-	5.199.916
Depoziti banaka	5.743.619	-	-	-	-	-	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	880.675	-	-	-	-	-	880.675
Ostale finansijske obaveze	3.904	-	-	-			3.904
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	11.828.114						- 11.828.114

7. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja završava 31. decembar	
	2020.	2019.
Kamatni prihodi po osnovu:		
Dužničkih instrumenata (Napomena 17)	37.922	40.042
Efekta negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	13.789	11.093
Finansijske imovine po amortizovanom trošku	10	43
Ukupno	51.721	51.178
Kamatni rashodi po osnovu:		
Efekata negativnih kamatnih stopa za depozite kod inostranih banaka	(17.573)	(12.805)
Efekata negativnih kamatnih stopa za dužničke instrumente (Napomena 17)	(14.624)	(13.553)
Ukupno	(32.197)	(26.358)
Neto kamatni prihodi	19.524	24.820

Osnovicu za obračun prihoda od kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka generiše ukupan iznos depozita domaćih komercijalnih banaka na računima rezervi tokom desetodnevног obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa obavezne rezerve i iznosa iznad obavezne rezerve.

Centralna banka ne primjenjuje stopu naknade na iznos sredstava obavezne rezerve, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve primjenjuje stopa naknade koja je vezana za kamatnu stopu na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke. Naknada na iznos sredstava iznad obavezne rezerve iznosila je 50% od kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke do 1. maja 2019. godine. Počevši od 1. maja 2019. godine, naknada na iznos sredstava iznad obavezne rezerve je obračunavana po kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke. Prosječno stanje iznosa iznad obavezne rezerve za 2020. godinu iznosi 2.713.272 hiljade KM (2019.: 3.013.724 hiljade KM).

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obavezne rezerve. Tokom izvještajnih perioda stope naknada na iznos sredstava iznad obavezne rezerve su bile kako slijedi:

Period	Stopa naknade	Kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke
2020.		
Od 1. januara do 31. decembra	(0,50)%	(0,50)%
2019.		
od 1. januara do 30. aprila	(0,20)%	(0,40)%
od 1. maja do 11. septembra	(0,40)%	(0,40)%
od 12. septembra do 31. decembra	(0,50)%	(0,50)%

Više informacija vezano za politiku obavezne rezerve Centralne banke objavljeno je u Napomeni 23.

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa i prinosa obračunatih na depozite kod inostranih banaka i dužničke instrumente, a koje se, u skladu s aktuelnim tržišnim uslovima i dozvoljenim zakonskim zahtjevima za investiranje deviznih rezervi Centralne banke, nisu mogle izbjegći.

7. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka uključuju iznos od 12.605 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 4.968 hiljada KM na depozite po viđenju (2019.: uključivali su iznos od 10.018 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 2.787 hiljada KM na depozite po viđenju).

8. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:		
usluga za domaće komercijalne banke	16.765	16.377
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.296	1.288
Ukupno	18.061	17.665
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:		
čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(649)	(605)
transakcija sa bankama u inostranstvu	(34)	(34)
ostalih rashoda od naknada i provizija	(6)	(7)
Ukupno	(689)	(646)
Neto prihodi od naknada i provizija	17.372	17.019

Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija prema utvrđenim tarifama za svoje usluge (Napomena 3.1.2.). Prihodi od naknada i provizija od usluga za domaće komercijalne banke se dominantno generišu od pružanja usluga u platnom sistemu i sistemu za poravnanja. Tokom 2020. godine ove usluge su generisale prihod od naknada i provizija u iznosu od 13.656 hiljada KM (2019.: 13.661 hiljada KM).

9. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Realizovani dobici	1.578	238
Realizovani gubici	-	-
Neto realizovani dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.578	238

Odgovarajući iznosi realizovanih dobitaka po osnovu otpuštanja rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente su prikazani u Napomeni 6.1.1.

10. NETO (GUBICI) / DOBICI OD KURSNIH RAZLIKA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Neto nerealizovani (gubici) / dobici od kursnih razlika	(328)	267
Neto realizovani dobici od kursnih razlika	144	40
Neto (gubici) / dobici od kursnih razlika	(184)	307

11. OSTALI PRIHODI

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Neto efekti usklađivanja vrijednosti numizmatičkih zbirki	147	109
Prihod od donacija	50	98
Ostali prihodi	48	20
Prihod od dividende (Napomena 21)	-	623
UKUPNO	245	850

12. TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Plate	9.990	10.645
Doprinosi i druge naknade na plate	5.679	6.064
Ostala primanja zaposlenih	2.093	2.019
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	665	665
Neto povećanje u rezervacijama za otpremnine zaposlenim (Napomena 25)	151	277
UKUPNO	18.578	19.670

Troškovi zaposlenih uključuju 3.544 hiljade KM (2019: 3.749 hiljada KM) obveznih doprinosa za penzionalno osiguranje plaćenih javnim zavodima za penzionalno osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate.

Ostala primanja zaposlenih uglavnom čine troškovi po osnovu naknada za topli obrok, prevoz i regres.

Tokom 2020. godine prosječan broj zaposlenih iznosio je 366 (2019: 371).

13. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	2.855	1.959
Troškovi održavanja platnih sistema	1.613	1.426
Troškovi IT infrastrukture	781	765
Troškovi održavanja	648	497
Ostali administrativni i operativni troškovi	3.210	3.305
UKUPNO	9.107	7.952

14. NETO (POVEĆANJE) / OTPUŠTANJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Dobici od očekivanih kreditnih gubitaka od:		
Depozita kod inostranih banaka:	4.537	4.940
<i>Promjena u obračunu PD-a (Napomene 6.1.i 6.1.1.)</i>	-	2.117
<i>Otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke</i>	4.537	2.823
Dužničkih instrumenata:	399	8.022
<i>Promjena u obračunu PD-a (Napomene 6.1. i 6.1.1.)</i>	-	7.704
<i>Otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke</i>	399	318
Ostale finansijske imovine:	7	7
<i>Otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke</i>	7	7
Specijalnih prava vučenja u MMF-u:	-	-
<i>Otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke</i>	-	-
	4.943	12.969
Gubici od očekivanih kreditnih gubitaka od:		
Depozita kod inostranih banaka	(4.620)	(3.129)
Dužničkih instrumenata	(713)	(424)
Ostale finansijske imovine	(20)	(7)
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	-	-
	(5.353)	(3.560)
Neto (povećanje) / otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke	(410)	9.409

15. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama se drži u trezorima Centralne banke. Gotovina u stranim valutama, analizirana prema valutama, prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Gotovina u stranim valutama:		
- EUR	142.128	322.523
- CHF	39	39
- USD	18	20
- GBP	17	17
UKUPNO	142.202	322.599

16. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirane devizne rezerve Centralne banke koje se drže na računima stranih centralnih i komercijalnih banaka. Uključuju depozite po viđenju i oročene depozite.

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inostranih banaka prema valutama data je kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.391.656	2.308.476
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(628)	(495)
	2.391.028	2.307.981
Depoziti po viđenju:		
- EUR	1.430.953	784.914
- CHF	7.089	5.999
- GBP	2.080	2.220
- USD	1.101	1.880
	1.441.223	795.013
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(179)	(229)
	1.441.044	794.784
UKUPNO	3.832.072	3.102.765

16. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Oročeni depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dati su kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Do mjesec dana	1.032.703	1.184.603
Od jednog do dva mjeseca	253.800	155.675
Od dva do tri mjeseca	525.637	272.789
Od tri do četiri mjeseca	96.154	192.865
Od četiri do dvanaest mjeseci	483.362	502.544
Ukupno	2.391.656	2.308.476
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(628)	(495)
UKUPNO	2.391.028	2.307.981

Tokom 2020. godine negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR su se kretale u rasponu od 0,75% do 0,40% godišnje (2019: negativne kamatne stope od 0,75% do 0,30% godišnje), a negativne kamatne stope na oročene depozite su se kretale u rasponu od 0,60% do 0,33% godišnje (2019: od 0,52% do 0,34% godišnje).

Depoziti kod inostranih banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.939 hiljada KM na dan 31. decembar 2020. godine (2019: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.423 hiljade KM).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite je iznosila 0,50% godišnje (2019: 0,42% godišnje).

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti banke u koju su investirani data je kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Inostrane centralne banke	2.375.955	1.594.746
Inostrane komercijalne banke	1.456.924	1.508.743
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (Napomena 6.1.1.)	(807)	(724)
UKUPNO	3.832.072	3.102.765

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u Napomeni 6.1.2.

16. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, dati su kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
<i>Francuska</i>		
Oročeni depoziti	1.035.892	391.166
Depoziti po viđenju	78.200	78.200
	1.114.092	469.366
<i>Njemačka</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.068.666	421.679
	1.068.666	421.679
<i>Velika Britanija</i>		
Oročeni depoziti	486.390	408.933
Depoziti po viđenju	-	-
	486.390	408.933
<i>Švicarska</i>		
Oročeni depoziti	479.888	482.345
Depoziti po viđenju	410	101
	480.298	482.446
<i>Slovačka</i>		
Oročeni depoziti	389.486	156.285
Depoziti po viđenju	-	-
	389.486	156.285
<i>Luksemburg</i>		
Oročeni depoziti	-	869.747
Depoziti po viđenju	234.599	234.598
	234.599	1.104.345
<i>Nizozemska</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	58.650	58.649
	58.650	58.649
<i>SAD</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	698	1.786
	698	1.786
Ukupno oročeni depoziti	2.391.656	2.308.476
Ukupno depoziti po viđenju	1.441.223	795.013
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(807)	(724)
UKUPNO	3.832.072	3.102.765

17. DUŽNIČKI INSTRUMENTI

Svi dužnički instrumenti su klasifikovani po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i predstavljaju sredstva deviznih rezervi investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja Eurozone. Portfolio se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR.

Analitička struktura dužničkih instrumenta po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Kuponski dužnički instrumenti	8.522.422	8.848.981
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	67.513	68.432
	8.589.935	8.917.413
Diskontni dužnički instrumenti	1.007.490	-
Neto premija na diskontne dužničke instrumente	3.890	-
	1.011.380	-
UKUPNO	9.601.315	8.917.413

Na dan 31. decembar 2020. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 1.598 hiljada KM (31. decembar 2019. godine: 1.343 hiljade KM). Neto ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine priznata u dobit ili gubitak iznosi 314 hiljada KM (2019: neto dobici u iznosu od 7.598 hiljada KM) (Napomena 14).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosila je 0,27% godišnje (2019: prosječna stopa efektivnog prinosa iznosila je 0,32% godišnje).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, dati su kako slijedi:

	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	3.170.119	33,02	2.977.360	33,39
<i>Njemačka</i>	1.442.399	15,02	1.448.191	16,24
<i>Belgija</i>	1.269.603	13,22	1.010.563	11,33
<i>Španija</i>	1.095.368	11,41	840.620	9,43
<i>Nizozemska</i>	721.864	7,52	742.561	8,33
<i>Austrija</i>	716.421	7,46	689.066	7,73
<i>Italija</i>	618.190	6,44	624.905	7,01
<i>Finska</i>	567.351	5,91	584.147	6,54
UKUPNO	9.601.315	100,00	8.917.413	100,00

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente na datume izvještavanja je objavljeno u Napomeni 6.1.2.

17. DUŽNIČKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Kretanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda dano je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2020.	2019.
Na dan 1. januar	8.917.413	8.225.439
Kupovine tokom godine	3.077.979	3.156.187
Prodaje tokom godine	(316.129)	(258.849)
Prihod od kamata priznat tokom godine (Napomena 7)	37.922	40.042
Efekti negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (Napomena 7)	(14.624)	(13.553)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(2.065.454)	(2.198.367)
Dospijeća kupona	(117.465)	(111.349)
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom godine	81.673	77.863
Na dan 31. decembar	9.601.315	8.917.413

Dužnički instrumenti, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću, dati su kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Do 3 mjeseca	422.511	413.804
Od 3 do 12 mjeseci	2.382.176	1.657.217
Od 1 do 3 godine	1.750.147	1.694.727
Preko 3 godine	5.046.481	5.151.665
UKUPNO	9.601.315	8.917.413

Bez obzira na ugovorena dospijeća dužničkih instrumenata, oni se smatraju likvidnim za zadovoljavanje potreba za likvidnošću u bilo kojem trenutku. Diverzifikacija ulaganja u dužničke instrumente sa različitim dospijećima vrši se zbog postojanja dovoljno likvidne finansijske imovine Centralne banke u stranoj valuti. Diverzifikacija ne ograničava prodaju dužničkih instrumenata u slučaju potrebe.

18. MONETARNO ZLATO

Fer vrijednost monetarnog zlata na dan 31. decembar 2020. godine iznosi 291.561 hiljadu KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 3.037 KM po unci (2019: 254.088 hiljada KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.647 KM po unci). Monetarno zlato je denominovano u EUR.

Efekti promjena fer vrijednosti monetarnog zlata u izvještajnim periodima su dati u sljedećoj tabeli:

	2020.	2019.
U hiljadama KM		
Početno stanje	254.088	209.996
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	37.473	44.092
Zaključno stanje	291.561	254.088

19. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Potraživanja od domaćih banaka	1.756	1.833
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	600	600
Žiro računi	411	575
Ostala razna finansijska imovina	347	419
Ukupno	3.114	3.427
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(618)	(605)
Ukupno ostala finansijska imovina	2.496	2.822
Unaprijed plaćeni troškovi	8.933	7.539
Numizmatičke zbirke	986	840
Ostala razna nefinansijska imovina	256	256
Ukupno ostala nefinansijska imovina	10.175	8.635
 UKUPNO	 12.671	 11.457

Na dan 31. decembar 2020. godine unaprijed plaćeni troškovi uključuju troškove po osnovu proizvodnje novčanica i kovanica u iznosu od 7.860 hiljada KM (31. decembar 2019: 6.973 hiljade KM nastalih po osnovu proizvodnje novčanica i kovanica). Kako je objašnjeno u Napomeni 3.10. ovi troškovi se početno razgraničavaju i naknadno amortizuju kroz period od pet godina.

20. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama KM	Oprema				Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
	Zemljište i zgrade	i namještaj	Vozila	Ostalo					
Nabavna vrijednost									
Na dan 1. januar 2019.	44.368	25.587	1.910	1.041	29	72.935	15.017	284	15.301
Nabavke	-	-	-	-	5.620	5.620	-	691	691
Stavljen u upotrebu	-	804	-	30	(834)	-	616	(616)	-
Otpisi i otuđenja	-	(1.415)	(47)	(2)	-	(1.464)	(172)	-	(172)
Na dan 31. decembar 2019.	44.368	24.976	1.863	1.069	4.815	77.091	15.461	359	15.820
Nabavke	-	-	-	-	2.289	2.289	-	162	162
Stavljen u upotrebu	-	1.845	-	20	(1.866)	(1)	150	(150)	-
Otpisi i otuđenja	-	(816)	(183)	-	-	(999)	(3)	-	(3)
Na dan 31. decembar 2020.	44.368	26.005	1.680	1.089	5.238	78.380	15.608	371	15.979
Akumulirana amortizacija									
Na dan 1. januar 2019.	5.395	20.552	1.530	781	-	28.258	13.959	-	13.959
Trošak amortizacije	579	1.255	93	49	-	1.976	470	-	470
Otpisi i otuđenja	-	(1.408)	(47)	(2)	-	(1.457)	(172)	-	(172)
Na dan 31. decembar 2019.	5.974	20.399	1.576	828	-	28.777	14.257	-	14.257
Trošak amortizacije	579	1.346	78	38	-	2.041	491	-	491
Otpisi i otuđenja	-	(815)	(183)	-	-	(998)	(3)	-	(3)
Na dan 31. decembar 2020.	6.553	20.930	1.471	866	-	29.820	14.745	-	14.745
Neto knjigovodstvena vrijednost									
Na dan 1. januar 2020.	38.394	4.577	287	241	4.815	48.314	1.204	359	1.563
Na dan 31. decembar 2020.	37.815	5.075	209	223	5.238	48.560	863	371	1.234

Imovina u pripremi se najvećim dijelom odnosi na kupovinu zemljišta za nove poslovne prostorije Centralne banke za Glavnu jedinicu u Sarajevu. Na datume izvještavanja, Centralna banka nije imala nikakvih terećenja po osnovu svojih nekretnina, opreme i nematerijalne imovine.

21. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a (Napomena 29)	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

Vlasnički instrumenti se sastoje od običnih dionica BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici (plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije). U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Centralne banke. Dionice BIS banke su isključivo u vlasništvu centralnih banaka i monetarnih vlasti, uključujući i Centralnu banku. Dionicama BIS banke se ne trguje.

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 hiljada KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi i stoga se evidentiraju po trošku sticanja.

Tokom godine Centralna banka nije primila dividendu po osnovu dionica BIS-a zbog odluke BIS banke da cjelokupan godišnji profit transferiše na odgovarajuće pozicije rezervi (2019. godine Centralna banka je primila dividendu u iznosu od 623 hiljade KM) (Napomena 11).

22. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Novčanice i kovanice u opticaju se mogu analizirati na sljedeći način:

U hiljadama KM	2020.	2019.
Novčanice i kovanice u opticaju na dan 1. januar	5.199.916	4.750.614
Neto povećanje tokom godine	972.541	449.302
Novčanice i kovanice u opticaju na dan 31. decembar	6.172.457	5.199.916

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2020.

22. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU (NASTAVAK)

Apoen	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
	Komada	Vrijednost u hiljadama KM	Komada	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice 0,05	81.761.386	4.088	77.246.288	3.862
Kovanice 0,10	117.249.537	11.725	112.021.868	11.202
Kovanice 0,20	84.840.207	16.968	81.275.215	16.255
Kovanice 0,50	41.308.086	20.654	38.932.789	19.466
Kovanice 1	59.456.249	59.456	57.804.822	57.805
Kovanice 2	16.415.974	32.832	14.951.396	29.903
Kovanice 5	12.548.849	62.744	11.945.662	59.728
Ukupno kovanice	413.580.288	208.467	394.178.040	198.221
Novčanice 10	13.551.703	135.517	13.746.862	137.469
Novčanice 20	10.068.856	201.377	8.762.192	175.244
Novčanice 50	24.556.493	1.227.825	20.561.074	1.028.054
Novčanice 100	34.926.392	3.492.639	27.672.872	2.767.287
Novčanice 200	4.533.156	906.632	4.468.203	893.641
Ukupno novčanice	87.636.600	5.963.990	75.211.203	5.001.695
UKUPNO	501.216.888	6.172.457	469.389.243	5.199.916

23. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar	31. decembar
	2020.	2019.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.900.698	5.743.011
Računi rezervi organizacionih dijelova Centralne banke	411	575
Posebni depoziti domaćih komercijalnih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	5.901.142	5.743.619

Depoziti domaćih komercijalnih banaka služe za ispunjavanje politike obavezne rezerve Centralne banke kao i za poravnanje platnih transakcija između komercijalnih banaka međusobno i transakcija komercijalnih banaka sa Centralnom bankom. Na dan 31. decembar 2020. godine ukupan iznos od 5.900.698 hiljada KM predstavlja depozite 24 banke (2019: iznos od 5.743.011 hiljada KM predstavlja je depozite 24 banke).

Depoziti banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.302 hiljade KM na dan 31. decembar 2020. godine (31. decembar 2019: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.304 hiljade KM).

23. DEPOZITI BANAKA (NASTAVAK)

Osnovicu za obračun obavezne rezerve domaćih komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj valuti su sredstva izražena.

Centralna banka definije jedinstvenu stopu obavezne rezerve koju primjenjuje na osnovicu obavezne rezerve jednakom za sve domaće komercijalne banke. Stopa obavezne rezerve iznosi 10% na datume izvještavanja i za izvještajne periode.

Iznosi iznad obavezne rezerve su depoziti domaćih komercijalnih banaka koje one dobrovoljno drže na svojim računima rezervi. Centralna banka obračunava kamatu na te depozite. Politika za obračun kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka u izvještajnim periodima je data u Napomeni 7.

Globalna pandemija COVID-19 nije dovela do povlačenja iznosa sredstava iznad obavezne rezerve domaćih komercijalnih banaka. Kao što je prethodno navedeno, ovi iznosi predstavljaju sredstva koja su domaće komercijalne banke odabrale da drže na svojim računima rezervi, bez bilo kojih ograničenja od strane Centralne banke (pogledati Napomenu 3.16.).

24. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih institucija prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Budžetski depoziti institucija BiH	579.869	553.745
Depoziti ostalih javnih institucija	231.805	176.640
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	85.047	150.285
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	323	5
UKUPNO	897.044	880.675

25. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na rezervisanja za otpremnine zaposlenim i rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu sudske sporova.

Promjene u rezervisanjima za obaveze prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

		2020.	
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Ukupno
Na dan 1. januar	-	1.394	1.394
Oslobađanje rezervacija	-	(13)	(13)
Povećanje u rezervacijama	-	164	164
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	151	151
Plaćeni iznosi	-	(131)	(131)
Na dan 31. decembar	-	1.414	1.414

U hiljadama KM

		2019.	
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Ukupno
Na dan 1. januar	-	1.259	1.259
Oslobađanje rezervacija	-	(7)	(7)
Povećanje u rezervacijama	-	284	284
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	277	277
Plaćeni iznosi	-	(142)	(142)
Na dan 31. decembar	-	1.394	1.394

26. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudske sporova koji proizlaze iz njenog poslovanja. Centralna banka osporava te tužbe i na osnovu pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obaveza.

Preuzete obaveze

Na dan 31. decembar 2020. godine i 2019. godine Centralna banka nema ugovorenih obaveza koje nisu priznate.

27. OSTALE OBAVEZE

Struktura ostalih obaveza data je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dobavljači	1.932	2.095
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (Napomena 33)	1.587	1.657
Obračunate obaveze za troškove tekućeg perioda	135	88
Depoziti Svjetske banke	101	52
Ostale finansijske obaveze	4	12
Ukupno ostale finansijske obaveze	3.759	3.904
Nefinansijske obaveze po raznim osnovama	106	95
Naplaćeni i odloženi prihodi budućeg razdoblja	54	98
Ukupno ostale nefinansijske obaveze	160	193
UKUPNO	3.919	4.097

28. NETO DOBIT ZA GODINU I RASPODJELA DOBITI

Sljedeća tabela prikazuje komponente računa dobiti i gubitka za izvještajne periode za koji je dato dodatno objašnjenje u svrhu potpunog razumijevanja ostvarenog godišnjeg rezultata Centralne banke:

U hiljadama KM	2020.	2019.
FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE	8.318	13.166
Neto (povećanje) / otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke	(410)	9.409
NETO DOBIT ZA GODINU	7.908	22.575

Pad finansijskog rezultata prije rezervacija za očekivane kreditne gubitke u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu odražava posljedice operacija Centralne banke koje je bilo neophodno poduzeti s ciljem očuvanja stabilnosti domaće valute, garantovanja konvertibilnosti KM i doprinosa sveukupnoj finansijskoj stabilnosti u BiH. Značajan rast monetarne pasive Centralne banke je dominantno prouzrokovana RFI aranžmanom koji je Centralnu banku izložio dodatnim kamatnim rashodima po osnovu njenih bruto deviznih rezervi.

Uzimajući u obzir funkciju Centralne banke, osnovne ciljeve i zadatke, iznos neto dobiti se ne može koristiti kao finansijska mjera uspješnog poslovanja Centralne banke i ova finansijska informacija je data isključivo u svrhu finansijskog objavljivanja. Finansijsku mjeru uspješnog poslovanja Centralne banke predstavlja poštivanje aranžmana valutnog odbora (Napomena 4).

28. NETO DOBIT ZA GODINU I RASPODJELA DOBITI (NASTAVAK)

Raspodjela neto dobiti Centralne banke vrši se saglasno Zakonu o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definisani su kriteriji raspodjele neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za budžet BiH, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2020. godini iznosio je 4,34% (2019: 4,56%). Saglasno odluci Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za finansijsku 2020. godinu u iznosu od 7.908 hiljada KM je alociran u generalne rezerve (zadržanu dobit) Centralne banke (2019: ukupna neto dobit za finansijsku 2019. godinu u iznosu od 22.575 hiljada KM je bila alocirana u generalne rezerve (zadržanu dobit) Centralne banke).

2020.

Prije raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	12.970.643
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	562.295
	4,34%

Raspodjela dobiti

Neto dobit prije raspodjele	(u hiljadama KM)
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	7.908

Nakon raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	12.970.643
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	570.203

28. NETO DOBIT ZA GODINU I RASPODJELA DOBITI (NASTAVAK)

2019.

Prije raspodjele dobiti

(u hiljadama KM)

Monetarna pasiva	11.824.210
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	539.720
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,56%

Raspodjela dobiti

(u hiljadama KM)

Neto dobit prije raspodjele	22.575
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	22.575

Nakon raspodjele dobiti

(u hiljadama KM)

Monetarna pasiva	11.824.210
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	562.295
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,76%

29. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Početni kapital	25.000	25.000
Generalne rezerve (zadržana dobit)	545.203	537.295
Ostale rezerve	31.300	31.300
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	291.527	211.373
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	1.598	1.343
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	87.703	50.230
UKUPNO	982.331	856.541

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. juna 1998. godine.

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njenog rada, 11. avgusta 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju neto profita ili gubitka Centralne banke, kako je propisano Zakonom o Centralnoj banci.

29. KAPITAL (NASTAVAK)

Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na:

- rezerve od donacija u iznosu od 3.497 hiljada KM, i odnose se na novčane donacije primljene od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. juna 1998. godine. Status ovih rezervi je regulisan Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolažanja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Banke.
- sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 hiljade KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati Napomenu 21).

Rezerve fer vrijednosti

Rezerve fer vrijednosti za dužničke instrumente i monetarno zlato predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke i gubitke koji nastaju zbog promjena tržišne vrijednosti ovih finansijskih instrumenata tokom njihovog držanja. Ovi dobici i gubici nisu raspoloživi za bilo koju raspodjelu. Povećanje u rezervama fer vrijednosti dominantno generiše ukupnu sveobuhvatnu dobit u izvještajnim periodima.

Rezervacije za očekivane kreditne gubitke

Rezervacije za očekivane kreditne gubitke odnose se na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Za više informacija pogledati Napomenu 6.1.1.

30. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	1.325.647	1.381.184
Devizni depoziti po viđenju	1.441.223	795.013
Gotovina u stranim valutama	142.202	322.599
Žiro računi	879	230
Specijalna prava vučenja u MMF-u	411	575
Ukupno	2.910.362	2.499.601
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(674)	(629)
UKUPNO	2.909.688	2.498.972

30. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI (NASTAVAK)

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su dati u nastavku:

U hiljadama KM	2020.	2019.
Na dan 1. januar	629	1.619
Devizni depoziti po viđenju	(50)	(242)
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	95	(748)
Gotovina u stranim valutama	-	-
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Žiro računi	-	-
Na dan 31. decembar	674	629

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim licima. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih državnih institucija. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih državnih institucija i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u slijedećim tabelama:

**U hiljadama KM
2020.**

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	25	1	1	27
UKUPNO	25	1	1	27
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	527.159	214.696	122.622	864.477
UKUPNO	527.159	214.696	122.622	864.477
PRIHODI				
Prihodi od naknada i provizija	35	12	4	51
UKUPNO	35	12	4	51

**U hiljadama KM
2019.**

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	24	1	-	25
UKUPNO	24	1	-	25
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	546.735	165.033	85.844	797.612
Ostale obaveze	-	-	1	1
UKUPNO	546.735	165.033	85.845	797.613
PRIHODI				
Prihodi od naknada i provizija	35	12	4	51
UKUPNO	35	12	4	51

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka takođe vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i državne institucije vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama prikazano je u Napomenama 32 i 33.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Centralna banka smatra da ima direktni odnos povezanog lica sa članovima ključnog rukovodstva, bliskim članovima porodica članova ključnog rukovodstva i društвima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u 2020. godini iznosile su 889 hiljada KM, od čega se 556 hiljada KM odnosilo na plate i ostale naknade, a 333 hiljade KM na poreze i doprinose (u 2019. godini ukupan iznos od 932 hiljade KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 579 hiljada KM, a 353 hiljada KM na poreze i doprinose).

32. VANBILANSNE STAVKE

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Također, vanbilansne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

Vanbilansne stavke se sastoje od:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U hiljadama KM		
Depoziti USAID-a	2.497	2.497
Depoziti nerezidenata	2.497	2.497
Depoziti Vijeća ministara BiH:	8.556	10.582
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije</i>	41	46
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na servisiranje vanjskog duga BiH</i>	6.738	8.641
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na budžet institucija BiH</i>	1.528	1.622
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	250	273
Depoziti ostalih rezidenata:	13.459	15.305
<i>Depoziti – penzije iz Njemačke</i>	-	5
<i>Depozitni računi banaka</i>	13.459	15.300
Depoziti rezidenata	22.015	25.887
Račun za gotovinu - Agencija za osiguranje depozita BiH	73.684	70.356
Ukupno - državne javne institucije	73.684	70.356
UKUPNO	98.196	98.740

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitima kako je prikazano u tabeli. Na dan 31. decembar 2020. godine ova sredstva ukupno iznose 11.053 hiljade KM (2019: 13.079 hiljada KM).

32. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Depoziti USAID-a

Na osnovu Ugovora o finansijskoj pomoći između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država za finansiranje rekonstrukcije, otvoreni su posebni kamatonosni računi. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate i provizije.

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glase na Centralnu banku i Agenciju za osiguranje depozita BiH. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i njenog Asset Managera. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate.

33. ČLANSTVO BIH U MMF-u

U skladu sa potpisanim sporazumima između BiH i MMF-a, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Obavljajući funkciju fiskalnog agenta u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine, Centralna banka ni na koji način nije obavezna plaćati bilo koji dug BiH niti joj se može pripisati plaćanje takvog duga niti se njene devizne rezerve na bilo koji način mogu smatrati garancijom za plaćanje takvog duga. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkop obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominovana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži specijalna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obaveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Kvota je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominovana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alokaciji SDR-a, koja su obračunska jedinica MMFa.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo finansija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

33. ČLANSTVO BIH U MMF-U (NASTAVAK)

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo finansija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju specijalnih prava vučenja.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U hiljadama KM

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Kvota	614.046	641.034
Specijalna prava vučenja u MMF-u	879	230
UKUPNO IMOVINA	614.925	641.264
MMF-ov račun br. 1	1.535	1.603
MMF-ov račun br. 2	52	54
Vrijednosni papiri	1.520.009	945.780
Alokacija SDR	372.517	388.890
Obračunata kamata na alokaciju SDR	65	506
Računi plativih troškova	1.670	912
UKUPNO OBAVEZE	1.895.848	1.337.745
NETO POZICIJA BIH U MMF-u	1.280.923	696.481

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 hiljada SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

Neto pozicija BiH u MMF-u povećana je zbog doznaka po osnovu RFI aranžmana zaključenog između BiH i MMF-a. Na osnovu doznačenih sredstava Ministarstvo finansija i trezora BiH je izdalo vrijednosni papir (eng. Promissory Note) kao garanciju za preuzete obaveze BiH prema MMF-u i dostavilo je Centralnoj banci na čuvanje.

Centralna banka je 22. aprila 2020. godine primila sredstva u ime BiH na osnovu odobrenog zajma BiH po osnovu RFI aranžmana za ublažavanje ekonomskih posljedica globalne pandemije COVID-19. Primljena sredstva su povećala bruto devizne rezerve Centralne banke približno u iznosu od 651.291 hiljade KM.

34. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sisteme preko kojih se obavljuju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sistemi međubankarskog kliringa i poravnjanja su od januara 2001. godine organizovani kroz dva platna sistema čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sistem bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sistem („ŽK“).

BPRV sistem je sistem preko kojeg se vrši poravnanje platnih nalogu u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje učesnici imaju otvorene kod Centralne banke. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalogodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sistem se izvršavaju transakcije iznad 10 hiljada KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sistem je sistem međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 hiljada KM. Poravnanje neto pozicija učesnika ŽK sistema se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih lica koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su učesnici u sistemu BPRV, kao i Centralna banka.

Sistem je usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih nalogu svih učesnika ŽK sistema izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog učesnika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja učesnika za svaki klirinški ciklus.

Kreditni rizik

Svaki učesnik platnih sistema je dužan imati obezbijeđena sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih nalogu u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definisano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati učesnike BPRV i ŽK sistema s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sistemu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcionisanja platnih sistema, izdata su Operativna pravila za BPRV i ŽK sisteme, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcionisanje sistema.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Sistemi i mreže funkcionišu u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

34. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Centralna banka je definisala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcionisanju platnog sistema i sistema za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definisala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sistemu i sistemu za poravnanje.
- **Rezervni sistem na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sisteme, na kojoj postoje redundantni sistemi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sistem na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sistem na lokaciji Glavne banke u Banjoj Luci.

Tokom globalne pandemije COVID-19, Centralna banka je uspješno odgovorila na sve zadatke kada je u pitanju stabilno funkcionisanje sistema. Sve transakcije izvršene su tokom radnog vremena sistema.

35. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

U periodu između 31. decembra 2020. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.